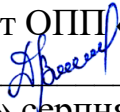
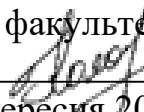


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
Кафедра «Економіки і бізнесу»

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП «Туризм»
доц.  Валентина Демко
«30» серпня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету ЕтаБ
проф.  Ірина Колокольчикова
«04» вересня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

Виробнича (переддипломна) практика
підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі
спеціальності 242 «Туризм»
освітньо-професійної програми Туризм
(на основі повної загальної середньої освіти та ОКР «Молодший спеціаліст»)
факультет економіки та бізнесу

Робоча програма виробничої (переддипломної) практики підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 242 «Туризм» за ОПП «Туризм» (на основі повної загальної середньої освіти та ОКР «Молодший спеціаліст») Запоріжжя, ТДАТУ, 2023 - 13 с.

Розробник:



к.е.н., доцент Валентина Демко

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Економіки і бізнесу»

Протокол від «30» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри економіки і бізнесу

Лариса БОЛТЯНСЬКА

«30» серпня 2023р.



Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 242 «Туризм» за ОПП Туризм (на основі повної загальної середньої освіти та ОКР «Молодший спеціаліст»)

Протокол №1 від «04» вересня 2023 року

Голова доц. _____ Юлія Вороніна

«04» вересня 2023 р.

1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної практики	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів ECTS:4	Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»		
Загальна кількість годин — 120 годин	Спеціальність <u>242 «Туризм»</u>	Курс	Семестр
		4 курс	7-й
Тижневих годин:30 год.	Ступінь вищої освіти: Бакалавр	Вид занять	Кількість годин
		Практика	120 год.
		Самостійна робота	
		Індивідуальна робота	
		Форма контролю: диференційований залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою виробничої (переддипломної) практики є узагальнення та вдосконалення здобутих компетентностей шляхом отримання професійного досвіду в процесі самостійної трудової діяльності, формування інформаційно-аналітичної бази для 1, 2 розділів випускної кваліфікаційної роботи.

Проходження виробничої (переддипломної) практики в вітчизняних та зарубіжних туристичних підприємствах дозволяє завершити формування комплексного уявлення про роботу підприємств туристичної індустрії як цілісної системи та сприяє застосуванню поглиблених практичних навичок на обраному підприємстві. Окрім того, здобувач вищої освіти активно співпрацює з потенційними роботодавцями, демонструє свою готовність працювати в сфері туризму, рекреації та гостинності, остаточно визначається з напрямком професійної діяльності.

Виробнича (переддипломна) практика є підготовчим етапом для виконання випускної кваліфікаційної роботи, тому головним напрямком практики є збір та вивчення даних по темі дослідження.

Завдання практики - набуття здобувачами вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання передбачених освітньо-професійною програмою за даною освітньою компонентою.

Предмет практики - інформація про результати господарської діяльності підприємства, що узагальнюється у фінансовій, податковій, статистичній і спеціалізованій звітності підприємства для зовнішніх та внутрішніх користувачів, інформація про стан зовнішнього середовища функціонування підприємства чи певної галузі (сфери) економіки (господарської діяльності)

3. ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, ВМІНЬ ТА НАВИЧОК СТУДЕНТІВ

Освітня компонента забезпечує набуття здобувачами ВО: Загальних компетентностей:

- ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
 - ЗК08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
 - ЗК09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми;
 - ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
 - ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії;
 - ЗК13. Здатність планувати та управляти часом;
 - ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно;
- Спеціальних (фахових) компетентностей:

- ФК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;

-ФК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

-ФК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території;

-ФК6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного;

-ФК8. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем;

-ФК9. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс мажорних;

-ФК11.Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку;

-ФК12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу;

-ФК16. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу;

Програмних результатів навчання:

-РН1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів;

-РН2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук;

-РН4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору;

-РН6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів;

-РН8. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися;

-РН10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем - застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг;

-РН16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості;

-РН18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях;

-РН19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних

завдань;

-PH20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання;

-PH22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях;

-PH23. Здатність надавати консалтингові послуги в сфері туристичної діяльності;

-PH24. Вміння ефективної комунікації з громадськими організаціями в сфері туризму.

Перераховані результати виробничої практики студентів можуть бути доповнені у відповідності до змісту варіативної компоненти освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів з туризму.

Soft skills:

- комунікативні навички: письмове, вербальне й невербальне спілкування;

- уміння професійного спілкування по e-mail; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді;

- уміння виступати привселюдно: навички, необхідні для виступів на публіці; проводити презентації;

- керування часом - уміння справлятися із завданнями вчасно;

- гнучкість і адаптивність: гнучкість, адаптивність і здатність мінятися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблем;

- лідерські якості: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння встановлювати мету, планувати;

- особисті якості: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до навколишніх.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Організація виробничої практики здійснюється згідно наступних документів:

- галузевих стандартів з освітньо-кваліфікаційних характеристик, освітньо-професійних програм підготовки фахівців, засобів діагностики якості вищої освіти - Закон України «Про вищу освіту»;

- Закон України «Про освіту»;

- Стандарт вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;

- Положення про проведення практик студентів Таврійського державного агротехнологічного університету (<http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/16.pdf>) та цією програмою.;

- навчального плану зі спеціальності «Туризм»;

- робочої програми з проведення виробничої практики;

- положень ВНЗ, інструкцій тощо

Відповідно навчального плану та графіку навчального процесу тривалість виробничої (переддипломної) практики складає 4 тижнів з 16.10.2023р. по 10.11.2023р.

Місце проведення виробничої (переддипломної) практики (база практики) – це сучасні агенції, підприємства, організації, установи туристичних галузей на основі договорів, а також регіональні навчально-практичні центри на базах сучасних

господарств, які займаються туристичною діяльністю.

Навчально-методичне керівництво і контроль за проходженням практики від університету здійснює кафедра економіки і бізнесу.

За кожним здобувачем вищої освіти закріплюється викладач (керівник випускної кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти), що може відвідувати студентів на місці проходження практики, консультувати студентів.

Керівник практики від університету зобов'язаний:

- перевірити підприємство або організацію – базу практики;
- консультувати студентів щодо змісту практики, веденню щоденника, складанню звітів про виконану роботу;
- перевірити якість роботи студента і виконання календарних графіків;
- по закінченню практики, перевірити щоденники і звіти студентів.

Календарний план виробничої (переддипломної) практики відображається в щоденнику проходження практики та формується за участю керівника випускної кваліфікаційної роботи відповідно її теми.

Студенти університету при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики ознайомитися з її програмою, пройти на кафедрі під розпис інструктаж про порядок її проходження та техніку безпеки, -одержати від керівника практики університету всі необхідні документи (робочу програму практики, щоденник, індивідуальні завдання, методичні рекомендації тощо);
- одержати консультації з усіх питань організації і проведення практики;
- прибути на базу практики точно в строк, встановлений наказом ректора;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і суворо дотримуватися правил охорони праці;
- систематично вести щоденник практики, один раз на тиждень давати його на перевірку керівнику від бази практики;
- виконувати індивідуальне завдання впродовж всієї практики і по закінченні оформити разом із звітом;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно і не пізніше тижня, після закінчення практики, надати керівнику практики від університету усю звітну документацію та в строк, встановлений кафедрою, скласти залік з практики.

Розподіл часу по темах робиться з урахуванням особливостей підприємства. У графіку вказується:

- тема та зміст роботи;
- посада;
- дата і кількість днів роботи з кожної теми;
- посада, прізвище, ім'я, по батькові працівника підприємства, що проводив консультації.

При направленні на практику студенти повинні мати:

- направлення на переддипломну практику;
- програму практики;
- щоденник (видається на кафедрі економіки і бізнесу);
- індивідуальне завдання, що визначається з урахуванням тем дипломних робіт і повинно бути погоджене з керівником випускної кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти.

Керівництво переддипломною практикою

Виробнича (переддипломна) практика проводиться під керівництвом і

контролем університету і адміністрацією підприємства.

Навчально-методичне керівництво і контроль за проходженням практики від університету здійснює кафедра економіки і бізнесу.

За кожним студентом закріплюється викладач (керівник випускної кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти), що може відвідувати студентів на місці проходження практики, консультувати студентів.

Керівник практики від університету зобов'язаний:

- перевірити підприємство або організацію – базу практики;
- консультувати студентів щодо змісту практики, веденню щоденника, складанню звітів про виконану роботу;

- перевірити якість роботи студента і виконання календарних графіків;

- по закінченню практики, перевірити щоденники і звіти студентів.

Керівництво практики від підприємства здійснює директор, заступник або провідний фахівець з туризму. Керівник практики від підприємства зобов'язаний:

- брати участь в укладанні календарного графіка практиканта;

- провести практиканту екскурсію по підприємству, ознайомити з організацією виробництва, з організацією всіх відділів на підприємстві;

- забезпечити кожного студента посадою і кваліфікованим керівником практики на робочому місці;

- консультувати студентів за змістом програми, складанню звітів про виконану роботу;

- контролювати дотримання режиму роботи, встановленого на підприємстві й у підрозділі;

- по закінченню практики перевірити звіти про виконану роботу і щоденник, дати письмову характеристику роботи практиканта, завірену печаткою підприємства.

Консультанти на робочому місці зобов'язані:

- пояснити студентам характер і призначення робіт, що виконуються на даному робочому місці;

- доручати студентам самостійне виконання роботи, що відповідає змісту програми практики;

- створити умови для ознайомлення зі стандартами обслуговування туристів, вказівками, інструкціями з туристичної діяльності;

- перевіряти ведення студентом щоденника, хід складання звіту з практики.

Календарний графік навчальної практики наведено нижче в розрахунку на 5-денний робочий тиждень (табл. 1).

Таблиця 1

Календарний графік проходження виробничої практики

№ п/п	Назва завдань і зміст робіт	Тижні проходження практики			
		1	2	3	4
1	2	3	4	5	6
1.	Проходження інструктажу та знайомство з туристичним підприємством				
2.	Ознайомлення з загальними принципами роботи туристичного підприємства, вивчення установчої та іншої документації				

3.	Вивчення фактичної бази клієнтів, постачальників та асортименту послуг				
4.	Обробка інформації, яка містить характеристику підприємства та перелік основних та додаткових туристичних послуг для формування першого розділу випускної кваліфікаційної роботи				
5.	Збір інформації до написання кваліфікаційної роботи: Робота з фактичними туристичними об'єктами, партнерами туристичної компанії				
6.	Робота з туристами на базі підприємства				
7.	Робота та аналіз туристичних програм на внутрішньому туристичному ринку				
8.	Робота та аналіз туристичних програм на міжнародному туристичному ринку				
9.	Розробка нових програм адаптованих з урахуванням невикористаних туристичних ресурсів				
10.	Аналіз споживачів туристичних послуг на базі туристичного підприємства				
11.	Оцінка слабких та сильних сторін туристичного підприємства. Визначення його конкурентних позицій				
12.	Збір та обробка інформації для формування другого розділу випускної кваліфікаційної роботи				
13.	Участь у аналітичній роботі туристичного підприємства				
14.	Формування доповіді та презентації про проходження переддипломної виробничої практики				
15.	Оформлення щоденнику з практики				
Всього днів		5	5	5	5

5. ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ (ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ) ПРАКТИКИ

Програма передбачає застосування загального та індивідуалізованого підходів до змісту виробничої (переддипломної) практики. Загальний підхід формує змістовну структурування практики за двома етапами. Дослідницький етап передбачає формулювання цілей та завдань, вивчення інформаційних джерел, що розкривають теоретико-методичний зміст теми випускної кваліфікаційної роботи. Аналітичний етап полягає у формуванні статистичного масиву даних достатнього для розкриття теми випускної кваліфікаційної роботи, його первинній систематизації та аналізі.

Індивідуалізований підхід розкривається унікальністю реалізації дослідницького та аналітичного етапів виробничої (переддипломної) практики

зумовленою оригінальністю теми випускної кваліфікаційної роботи.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При опрацюванні програми виробничої (переддипломної) практики здобувач вищої освіти формує та застосовує індивідуальний методичний інструментарій, обумовлений специфікою теми випускної кваліфікаційної роботи

7. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Програмою виробничої (переддипломної) практики обумовлено розкриття специфіки туристичної діяльності та концепції підприємства, проведення аналізу господарської діяльності та встановлення рекомендацій щодо удосконалення основних туристичних процесів та систем турпідприємства. Основні положення програми відображаються через письмовий звіт.

Основна частина звіту про практику – це аналітична записка яка формується відповідно до теми та плану перших двох розділів дипломної роботи студента.

Підведення підсумків і оцінка виробничої (переддипломної) практики відбувається у відповідний термін після подання студентом на кафедру звіту і відповідних документів.

Виробнича (переддипломна) практика завершується кафедральною конференцією, на якій здійснюється публічний захист звітів здобувачів вищої освіти з презентацією результатів та підведення підсумків практики.

В процесі захисту звіту, студент повинен показати знання економічної діяльності підприємства (об'єкту практики), вміння аналізувати діяльність підприємства, здатність до формування висновків, внесення пропозицій щодо удосконалення підприємницької діяльності.

Методика оцінювання та розподіл балів, що присвоюються студентам

Загальне оцінювання роботи студентів здійснюється шкалою ECTS. Переведення підсумкової оцінки академічної успішності з практики в балах до показників за державною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та до шкали оцінювання, що прийнята в ECTS представлено в табл. 2 і 3.

Таблиця 2

Структура диференційованого заліку з виробничої (переддипломної) практики

Етапи робіт за програмою практики	Форма звітності	Кількість балів
Дослідницький етап	Щоденник практики, звіт із проходження практики	0-40
Аналітичний етап	Щоденник практики, звіт із проходження практики	0-40
Захист звіту з практики	Презентація	0-20
Всього балів		100

*Примітка: в таблиці вказується максимальна кількість балів, яку може отримати студент при виконанні певних видів роботи із зазначенням балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A (відмінно)	Зараховано
82-89	B (добре)	
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	
60-66	E (задовільно)	
35-59	FE (незадовільно)	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F (незадовільно)	Не зараховано з обов'язовим повторним вивченням дисципліни

Звіт з виробничої (переддипломної) практики оцінюється за 4-бальною системою:

Оцінка – «Відмінно» ставиться у випадках, коли студент в роботі та під час захисту показав систематичні та глибокі знання по даній темі, без помилок здійснив необхідні аналітичні та прогнозні розрахунки, використав широке коло основної і додаткової літератури, виклав матеріал у логічній послідовності, зробив обґрунтовані узагальнення і висновки на основі вивчення теоретичного матеріалу та виконаних розрахунків, а оформлення повністю відповідає вимогам, що висуваються.

Оцінка – «Добре» ставиться, якщо студент повністю засвоїв матеріал даної теми, виклав його у логічній послідовності, використав достатнє коло основної і додаткової літератури, зробив певні узагальнення, але не завжди наведені розрахунки у контексті тематичного теоретичного матеріалу, допущені незначні помилки у формулюванні термінів та категорій, невеликі арифметичні помилки

Оцінка – «Задовільно» ставиться у випадках, коли матеріал засвоєний і викладений не в повному обсязі, порушена логіка викладення матеріалу, літературні джерела використані недостатньо, аналітичні та прогнозні розрахунки здійснені з грубими помилками, оформлення роботи суттєво відрізняється від стандартів.

Оцінка – «Незадовільно» ставиться студентові, який не засвоїв матеріал вибраної теми, при цьому матеріал викладений не повністю і, переважно, теоретичний, суттєво порушена логіка викладення матеріалу, аналітичні та прогнозні розрахунки не здійснені або здійснені з грубими помилками та/або не вирішують завдання даної роботи, оформлення роботи не відповідає вимогам, що висуваються.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні рекомендації до організації підготовки та захисту кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти факультету економіки та бізнесу ТДАТУ: Мелітополь, 2021. 34 с. 2
2. Положення про проведення практик студентів Таврійського державного агротехнологічного університету [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/16.pdf>
3. Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті ім. Дмитра Моторного [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/221.pdf>
4. Положення про організацію дипломування в Таврійському державному агротехнологічному університеті ім. Дмитра Моторного [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/polozhennja-pro-orhanizaciju-dyplomuvannja.pdf>
5. Тимчасовий порядок проведення атестації здобувачів вищої освіти в дистанційному режимі у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного / Ломейко О.П., Кувачов В.П., Галько С.В., Іванова І.Є., Колокольчикова І.В., Шокорев О.М. – Запоріжжя: ТДАТУ, 2023. Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/tymchasovyj-porjadok-atestaciyi-zvo-u-dystacijnomu-rezhymi-2023.pdf>
6. Робоча програма виробничої (переддипломної) практики для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 242 «Туризм» за ОПП Туризм – Запоріжжя, ТДАТУ, 2022 р. с. 14

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Абрамова О. В. Управління якістю: класифікація витрат для забезпечення системи якості / О. В. Абрамова // Бізнесінформ. – 2011. – №6. – С. 82-85
2. Безродна С. М. Управління якістю : навч. посіб. для студентів економічних спеціальностей / Безродна С. М. – Чернівці: ПВКФ «Технодрук», 2017. с. 174.
3. Гольцев Д. Г. Сутність та маркетинговий підхід до поняття «якість» у системі управління якістю / Д. Г. Гольцев // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №3. – С. 79-87.
4. Григоращ О. М. Стратегічне управління товарним асортиментом та якістю товарів в системі споживчої кооперації України : автореф. дис. ... канд. економ. наук: 08.00.04 / Григоращ Олег Миколайович; Полтав. університетт спожив. кооп. України. – П., 2009. – 207 с.
5. Демко В.С. Застосування інноваційних інтелектуальних систем прийняття рішень в туризмі. Вісник ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Серія «Економічні науки». 2022. Том 26. № 1–2. с. 104-113 <https://econom-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/4664/4921>
7. Кіптенко В. К. Менеджмент туризму: Підручник. / В. К. Кіптенко. — К Знання, 2010. — 502с.

8. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні / В.Ф.Кифяк. Чернівці: Книги-XXI, 2003. — 300с.
9. Мальська М. П., Бордун О. Ю. Організація та планування діяльності туристичних підприємств: теорія та практика. Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2012. — 248 с.
10. Правик Ю.М. Маркетинг туризму: підручник / Ю.М. Правик. — К.: Знання, 2008. — 303 с.
11. Ткачук Т. М. Віртуальні франчайзингові туристичні мережі світу / Т. М. Ткачук // Зовнішня торгівля : економіка, фінанси, право. — 2018. — № 1. — С. 72–85.
12. Фалько Є. А. Аналіз інфраструктурного забезпечення розвитку інформаційних послуг у міжнародному туризмі / Є. А. Фалько // Економічний простір. — 2014. — № 92. — С. 78–89.

Допоміжна

Нормативно-правове забезпечення в галузі туристичної діяльності, періодичні видання, матеріали науково-практичних конференцій, монографії, статистичні довідники та ін.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри ЕБ
4. Сайт кафедри ЕБ <http://www.tsatu.edu.ua/et/>
5. Джерела Інтернет:
 - Державна служба статистики <http://www.ukrstat.gov.ua>
 - Eurostat <https://ec.europa.eu/eurostat>
 - The World Bank <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
 - Національний банк України <https://bank.gov.ua>
 - Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
 - Все о туризме. Туристическая библиотека. URL: http://tourlib.net/books_tourism/senin_metod6.htm 01.09.2023
 - Про туризм. Закон України № 324/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр#Text>
 - Світовий атлас даних/ Світ/ Туризм URL: <https://knoema.ru/atlas/Весь мир/Туризм>
 - Туризм. Аналітика та статистика / Туристичні потоки / Департамент туризму та курортів. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/>
 - Individual country/economy profiles and additional features of the report are available online / The Travel & Tourism Competitiveness Report 2019 / URL: <http://reports.weforum.org/ttcr>.